

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/52/2020
Identifikačné číslo spisu: 5115228236
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5115228236.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu F. F. S., K., bývajúceho v Ž., A.L. XXXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou Karkó, s.r.o., so sídlom v Žiline, Obchodná 8985/5A, IČO: 50 158 121, proti žalovanej S. Z. S., bývajúcej v Ž., K. N. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., advokátkou so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 31, o určenie spôsobu užívania spoločnej veci, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8 C 433/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 19. septembra 2019 sp. zn. 9 Co 192/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. októbra 2016, č. k. 8 C 433/2015-79 určil, že žalobca je oprávnený vybudovať a viesť všetky inžinierske siete (vodovodná prípojka, splašková kanalizácia, domová prípojka plynu STL a elektrická prípojka) k pozemkom CKN parc. č. XXX/X orná pôda o výmere 884 m² a CKN parc. č. XXXX/XX orná pôda o výmere 53 m², zapísaných na LV č. XXXX pre k. ú. L., a to cez pozemok CKN parc. č. XXX orná pôda o výmere 179 m² a pozemok CKN parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvorcia o výmere 8 m², zapísaných na LV č. XXXX k. ú. L.. Žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania. Výkonaným dokazovaním zistil, že žalobca je výlučným vlastníkom pozemkov CKN parc. č. XXX/X a parc. č. XXXX/XX, zároveň žalobca a žalovaná, každý v 1/2, sú podielovými spoluvlastníkmi CKN parc. č. XXX. Súd prvej inštancie určil žalovaný spôsob užívania spoločnej veci z dôvodu preukázania vhodnosti pozemku CKN parc. č. XXX na vedenie inžinierskych sietí k pozemkom CKN parc. č. XXX/X a parc. č. XXXX/XX, keď najmä z predloženého plánu mal za to, že pozemok CKN parc. č. XXX tiahleho tvaru tvorí prístupovú cestu k pozemkom CKN parc. č. XXX/X a parc. č. XXXX/XX a zodpovedá preto povahe veci, aby si spoluvlastníci nebránili v stavbe inžinierskych sietí cez tento pozemok. Ďalej mal za to, že tento rozsudok nenahrádza rozhodnutie, ktoré je zo zákona oprávnený vydať príslušný stavebný úrad, ale za daného skutkového stavu pokladal tento rozsudok podľa § 139 ods. 3 Občianskeho zákonníka za primeranú náhradu súhlasu spoluvlastníčky pre účely stavebného

konania, tak ako si to vyžiadal príslušný stavebný úrad. Súd prvej inštancie tiež konštatoval, že žalovaná nie je vecne legitimovaná na spochybňovanie nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcu k pozemkom mu vlastnícky patriacim, keď podľa dostupných informácií toto vlastníctvo nie je predmetom žiadneho súdneho konania. Uzavrel, že dôvody nesúhlasu žalovanej boli stavebno-technického charakteru, a preto by sa nimi mal zaoberať stavebný úrad pri samotnej realizácii stavby a nie súd, ktorý v tomto konaní do činnosti stavebného úradu nezasahuje, ale primárne rozhoduje o spôsobe užívania spoločnej veci. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 1. februára 2018 sp. zn. 9 Co 301/2017 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Odvolací súd po zopakovaní a doplnení dokazovania konštatoval, že v danej veci išlo medzi stranami sporu o vyriešenie konkrétnej nezhody spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou (§ 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Uviedol, že rozhodnutie súdu podľa ustanovenia § 139 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka má konštitutívny charakter, čo znamená, že z hľadiska hmotného práva je tou skutočnosťou, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik hmotnoprávneho vzťahu s účinkami ex nunc, pretože až na jeho základe nastane žiadaná zmena právneho stavu. Z výroku rozsudku podľa tohto ustanovenia, t. j. nie z odôvodnenia (§ 228 ods. 1 CSP), preto musí byť zrejmé, že sa ním nahrádza to, čo chýba na dosiahnutie dohody, ktorú chce žalobca v rámci hospodárenia so spoločnou vecou dosiahnuť. Odvolací súd dospel k záveru, že ide teda o nahradenie chýbajúceho prejavu vôle spoluvlastníka, ktorý ho odmieta urobiť a takýto rozsudok nemožno dosiahnuť žalobou o určenie (podľa § 137 písm. c/ CSP), pretože rozsudok, ktorým by bolo žalobe takto vyhovené, by bol rozhodnutím deklaratórnej povahy, pri ktorom judikované práva a povinnosti nastupujú už vznikom hmotnoprávneho nároku pred rozhodnutím, t. j. s účinkami ex tunc, a preto takáto žaloba nezodpovedá požiadavke zákona podľa uvedeného ustanovenia. Zároveň nesúhlasil s námietkou žalovanej ohľadne neplatného nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom k susediacim pozemkom. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 2 CSP.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) na dovolanie žalobcu uznesením zo 17. júna 2019 sp. zn. 8 Cdo 127/2018 zrušil tento rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď konštatoval, že právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého sa žalobca/podielový spoluvlastník musí žalobou podanou podľa § 139 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka, pri nezhode o určitom spôsobe hospodárenia so spoločnou vecou, domáhať nahradenia prejavu vôle druhého podielového spoluvlastníka, nemožno považovať za správny. Okrem iného odvolaciemu súdu vytkol, že sa v danom prípade vôbec nezaoberal konkrétnou úpravou užívania veci v podielovom spoluvlastníctve, keď napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol iba pre jej procesnú neprípustnosť. V ďalšom konaní ho zaviazal rozhodnutím vyriešiť žalobcom nastolenú otázku nezhody strán sporu/podielových spoluvlastníkov ohľadne vybudovania inžinierskych sietí cez spoločný pozemok, s tým, že určujúcim tu bude hľadisko účelného využitia veci podielovými spoluvlastníkmi.

4. Krajský súd v Žiline v poradí druhým rozsudkom z 19. septembra 2019 sp. zn. 9 Co 192/2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil. S poukazom na zmysel rozhodnutia súdu o žalobe podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka konštatoval, že napriek tomu, že pri formulácii žalobného petitu bolo v danej veci použité verbum „určuje sa“, je nutné rozlišovať, kedy ide o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c/ CSP a kedy nie. Pokiaľ sa žalobca domáha, aby pri nedosiahnutí dohody o užívaní spoločnej veci podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd konštitutívnym rozhodnutím určil, ktorý zo spoluvlastníkov a v akom rozsahu bude vec užívať, nejde o žalobu určovaciu a naliehavý právny záujem na určení sa nepreukazuje. Odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci žalobný návrh nezodpovedal § 137 písm. c/ CSP, a preto prvoinštančný rozsudok, ktorým bolo žalobe vyhovené, nebolo rozhodnutím deklaratórnej povahy a o žalobu určovaciu nešlo. Uviedol, že žalobca v danej veci zvolil adekvátny nástroj ochrany svojich práv, keď žiadal, aby súd rozhodol, že je oprávnený vybudovať inžinierske siete cez spoločný pozemok, pričom takýto výrok je i materiálne vykonateľný. Takýmto rozhodnutím pritom súd nerieši stavebnotechnickú stránku veci,

keďže toto posúdenie je vecou stavebného úradu, do ktorého kompetencie nemôže súd zasahovať. Dodal, že skúmanie splnenia ďalších predpokladov pre vydanie stavebného povolenia na vybudovanie inžinierskych sietí bude vecou príslušného stavebného úradu a na tomto základe uzavrel, že súd prvej inštancie správne v zmysle žaloby svojím konštitutívnym rozhodnutím do budúca určil spôsob užívania spoločnej veci vychádzajúc z hľadiska jej účelného využitia, ktoré je pri rozhodovaní súdu podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka rozhodujúce. Na záver konštatoval, že údaje katastra o spoluvlastníctve strán vzhľadom na vznesenú námietku žalovanej o neplatnosti darovacej zmluvy považoval za hodnoverné. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 420 písm. a/ CSP), súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Dovolateľka považovala napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné, nakoľko odkazuje na neexistujúci judikát. Uviedla, že aj keď žalobca podal návrh podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, svojím návrhom sa nedožadoval nahradenia prejavu vôle týkajúceho sa dohody o hospodárení so spoločnou vecou, ale žiadal určiť, že má právo viesť a vybudovať inžinierske siete k svojim pozemkom cez spoločný pozemok v podielovom spoluvlastníctve žalobcu a žalovanej, a to bez toho, aby sa v rámci stavebného konania posúdili všetky námietky žalovanej, pre ktoré nesúhlasí s drobnou stavbou. Žalovaná poukázala na to, že súdy v tejto veci nahradili rozhodnutie príslušného správneho orgánu v stavebnom konaní a nezaoberali sa námietkami žalovanej týkajúce sa nevhodnosti realizácie inžinierskych sietí ani vlastníckeho práva žalobcu. Konštatovala, že súdy rozhodli o veci, ktorá nepatrí do ich právomoci, keďže namiesto toho, aby ako predbežnú otázku riešili vyslovenie záveru o (ne)dôvodnosti námietok dovolateľky, petit rozhodnutia umožňuje žalobcovi vybudovať inžinierske siete bez toho, aby o drobnej stavbe rozhodol príslušný správny orgán. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že podané dovolanie nespĺňa predpoklady vymedzenia dovolacích dôvodov stanovené § 431 a § 432 CSP. Nad rámec uvedeného poukázal na to, že vo svojej žalobe jednoznačne skutkovo aj právne vymedzil, čoho a na základe akých zákonných ustanovení sa domáha. Toto nakoniec premietol aj do žalobného návrhu - petitu, v zmysle ktorého súdy rozhodli o hospodárení so spoločnou vecou, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odhliadnuc od uvedeného dodal, že v zmysle § 228 ods. 1 CSP je výrok právoplatného rozsudku záväzný inter partes, a preto rozhodnutie vydané v takomto type konania nemôže nahradiť rozhodnutie stavebného úradu. Žalobca navrhol podané dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP, prípadne zamietnuť.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v

tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaná vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. a/ CSP namietala, že súdy v danom spore rozhodli o veci, ktorá nepatrí do ich právomoci. Rozhodnutím vo veci samej podľa jej názoru súdy nahradili rozhodnutie príslušného správneho orgánu v stavebnom konaní, bez toho, aby sa posúdili všetky námietky žalovanej týkajúce sa nevhodnosti realizácie predmetných inžinierskych sietí.

15. V súvislosti s namietaným porušením § 420 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že právomoc súdu je jednou z procesných podmienok, za ktorých súd môže konať vo veci, musí byť jej splnenie skúmané vždy ex offio.

16. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie, pričom Civilný sporový poriadok (ako zákon účinný v čase prejednávania a rozhodovania sporu) vymedzuje právomoc súdov tak, že spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu (čl. 1 CSP) a podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon (§ 4 CSP). Civilná právomoc súdov Slovenskej republiky predstavuje teda sumár právnych záležitostí súkromnoprávneho charakteru (iného charakteru, len keď to zákon výslovne pripúšťa), ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú v rámci svojej decíznej pôsobnosti, teda ako orgány ochrany práva, dotované výlučným a výnimočným a takmer bezvýnimočným oprávnením prejednávať a rozhodovať ich (pozri Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 82).

17. Pre vyriešenie otázky, či tá - ktorá vec patrí do právomoci súdu v zmysle uvedených ustanovení, je nevyhnutné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok (predmet súdneho konania), tento vzťah dôsledne analyzovať a následne po právnej stránke správne

vyhodnotiť. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v návrhu (žalobe) rozhodujúce skutočnosti (§ 132 ods. 1 CSP, resp. § 79 ods. 2 CSP).

18. V kontexte prejednávaného sporu dovolací súd poukazuje aj na ustanovenie § 455 CSP, podľa ktorého ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu.

19. Požiadavky na reflektovanie kasačného uznesenia dovolacieho súdu v následnom rozhodnutí odvolacieho súdu sú výrazne prísnejšie, než je tomu tak v prípade tzv. precedenčnej záväznosti. Kasačnú záväznosť možno reflektovať len bezpodmienečným rešpektovaním zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu; to pochopiteľne platí len za podmienky nezmeneného skutkového stavu. V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto niet priestoru pre úvahy o správnosti či úplnosti právneho názoru, na ktorom sa také rozhodnutie zakladá.

20. V danej veci chcel žalobca cez spoločný pozemok viesť (resp. vybudovať) inžinierske siete k svojmu pozemku určenému na zastavanie, pričom stavebný úrad mu odmietol vydať stavebné povolenie na vybudovanie inžinierskych sietí bez súhlasu žalovanej ako druhej podielovej spoluvlastníčky spoločného pozemku, ktorá súhlas s ich vybudovaním odmietla. Vzhľadom na to žalobca podanou žalobou podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka požiadal súd, aby mu založil právo vybudovať a viesť inžinierske siete cez spoločný pozemok, t. j. založil konkrétny spôsob využitia spoločnej veci.

21. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel a určil, že žalobca je oprávnený vybudovať a viesť všetky inžinierske siete cez predmetný spoločný pozemok. Odvolací súd viazaný v zmysle § 455 CSP právnymi závermi najvyššieho súdu vyjadrenými v zrušujúcom uznesení zo 17. júna 2019 sp. zn. 8 Cdo 127/2018 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Okrem iného konštatoval, že rozhodnutie súdu o žalobe podanej podľa § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka má konštitutívny charakter a jeho zmyslom je vyriešenie konkrétnej skutkovými okolnosťami popísanej nehody spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou vecou, pričom dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne v zmysle žaloby určil spôsob užívania spoločnej veci vychádzajúc z hľadiska jej účelného využitia, ktoré je pri rozhodovaní súdu podľa vyššie uvedeného ustanovenia rozhodujúce.

21.1. Najvyšší súd v spomínanom rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 127/2018, ktorý bol uverejnený aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (R 76/2019) konštatoval, že v danej veci právny predpis (keďže dohoda ani rozhodnutie príslušného orgánu tu neprichádzalo do úvahy), t. j. Občiansky zákonník vo svojom ustanovení § 139 neumožňuje (výslovne neuvádza) spoluvlastníkovi veci domáhať sa nahradenia prejavu vôle druhého spoluvlastníka pri nehode o hospodárení so spoločnou vecou, a preto žalobca v danej veci zvolil adekvátny nástroj ochrany svojich práv, keď žiadal, aby súd rozhodol, že je oprávnený vybudovať inžinierske siete cez spoločný pozemok, pričom takýto výrok je i materiálne vykonateľný. Súčasne dodal, že: „takýmto rozhodnutím súd nerieši stavebno-technickú stránku veci, keďže toto posúdenie je vecou stavebného úradu, do ktorého kompetencie nemôže súd zasahovať. Preto skúmanie splnenia ďalších predpokladov pre vydanie stavebného povolenia (ohlásenia) na vybudovanie inžinierskych sietí bude vecou príslušného stavebného úradu. O nehode podielových spoluvlastníkov o tom, či na spoločnom pozemku má byť postavená stavba, však rozhoduje súd, nie stavebný úrad“.

21.2. Vec prejednávajúci senát nevidí dôvod na odchýlenie sa od vyššie uvedených záverov, ktoré považuje za správne a ktoré v danej veci aj odvolací súd s ohľadom na tzv. kasačnú záväznosť bezvýhradne rešpektoval. Vzhľadom na obsah a rozsah námietok žalovanej dovolací súd zdôrazňuje, že žalobný návrh (petit) v predmetnom spore a na to nadväzujúce výroky rozhodnutí súdov nižších inštancií nesuplujú rozhodnutie stavebného úradu o (ne)povolení na vybudovanie sporných inžinierskych sietí, nakoľko predmet rozhodovania stavebného úradu sa týka povolenia stavby inžinierskych sietí, kde súhlas žalovanej ako spoluvlastníčky dotknutého pozemku je iba jednou z okolností, ktorú príslušný správny orgán v predmetnom stavebnom konaní bude brať na zreteľ. Opakovane vyjadrované dôvody

nesúhlasu žalovanej s vybudovaním sporných inžinierskych sietí boli stavebno-technického charakteru, a preto by sa nimi mal zaoberať stavebný úrad v konaní o stavebnom povolení, resp. pri samotnej realizácii stavby, a nie súd, ktorý v tejto fáze procesu schválenia výstavby rozhoduje v rámci svojho konania (iba) o konkrétnom spôsobe užívania spoločnej veci (pozemku).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že súdy rozhodli o veci, ktorá nepatrí do ich právomoci podľa § 420 písm. a/ CSP.

23. Žalovaná ďalej namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, čím (posudzujúc obsah dovolania podľa čl. 11 v spojení s § 124 ods. 1 CSP) poukazovala na existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP.

24. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

25. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkom odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

26. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

27. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

28. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporiadalo so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmá dôkladná interpretácia rozhodujúceho ustanovenia v kontexte veci samej - § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a tiež jednoznačný záver, že

súd prvej inštancie správne v zmysle žaloby svojim konštitutívnym rozhodnutím určil spôsob užívania spoločnej veci vychádzajúc z hľadiska jej účelného využitia, ktoré je pri rozhodovaní súdu podľa spomínaného ustanovenia rozhodujúce. Odvolací súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu zároveň jasne vysvetlil, prečo v danej veci žalobný návrh nezodpovedal § 137 písm. c/ CSP, následkom čoho rozsudok súdu prvej inštancie nebol rozhodnutím deklaratórnej povahy a nešlo o určovaciu žalobu. Z odôvodnení súdov nižších inštancií je zároveň dostatočne zrejmé rozlíšenie postavenia súdu a stavebného úradu v procese realizácie výstavby predmetných inžinierskych sietí na pozemku v podielovom spoluvlastníctve strán sporu, pričom obidva sudy rovnako vyslovili, že nimi vydaný rozsudok nenahrádza rozhodnutie, ktoré je zo zákona oprávnený vydať príslušný stavebný úrad. Na základe uvedeného možno konštatovať, že sudy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Zároveň je potrebné dodať, že uvedenie nesprávneho (neexistujúceho) judikátu v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nie je vadou takej intenzity, ktorá by bola spôsobilá založiť záver o nepreskúmateľnosti rozhodnutia (či jeho nedostatočnom odôvodnení), naviac keď je jeho prostredníctvom odkazované na právne závery, s ktorými sa vec prejednávajúci senát stotožňuje. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

29. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

30. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

31. Žalovaná prípustnosť svojho dovolania (iba formálne) vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

32. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne

posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

33. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátkou) dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nevymedzila spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľka uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávnosti, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom a zároveň svojou argumentáciou vyjadrila nesúhlas s právnym posúdením veci súdmi nižších inštancií, pričom s takto nastolenými otázkami sa dovolací súd svojím spôsobom vysporiadal v ods. 16. až 21. tohto odôvodnenia, predovšetkým s poukazom na kasačné rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto veci, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 76/2019, ktoré jasne pripúšťa konštitutívny charakter a materiálnu vykonateľnosť petitu žaloby podielového spoluvlastníka o nezhode spoluvlastníkov pri hospodárení so spoločnou vecou v zmysle druhej vety § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dovolateľka žiadnym spôsobom nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovala právnu otázku zásadného významu, ani nevysvetlila potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku mala dovolateľka na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný, či odvolací súd. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017). Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. a/ CSP a § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

35. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.